

Stadsbank ***Oost Nederland***

Primitieve begroting 2018

Meerjarenraming 2019-2021

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1. BELEIDSBEGROTING	4
1.1. DE ORGANISATIE	4
1.1.1. <i>Bestuur</i>	4
1.1.2. <i>Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland</i>	6
1.1.3. <i>Het werkgebied van de bank</i>	7
1.2. BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR	8
1.2.1. <i>Doelstelling</i>	8
1.2.2. <i>Beleidsvisie</i>	8
1.3. PROGRAMMAPLAN 2018.....	10
1.3.1. <i>Programma Algemeen Bestuur</i>	10
1.3.2. <i>Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen</i> ..	12
1.3.3. <i>Prestatie-indicatoren effectiviteit Schuldhulpverlening</i>	17
1.4. VERPLICHTE PARAGRAFEN	19
1.4.1. <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	19
1.4.2. <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	24
1.4.3. <i>Financiering</i>	24
1.4.4. <i>Verbonden partijen</i>	25
1.4.5. <i>Bedrijfsvoering</i>	25
2. FINANCIËLE BEGROTING	28
2.1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE BEGROTING 2018.....	28
2.2. MEERJARENPECTIEF 2018-2021	32
2.3. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE BEGROTING.....	33
BIJLAGEN	35
BIJLAGE 1: CATEGORIALE BEGROTING EN MEERJARENRAMING.....	36
BIJLAGE 2: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	37
BIJLAGE 3: INVESTERINGEN 2018–2021	38
BIJLAGE 4: BASIS FACTURATIE-SYSTEMATIEK	39

Voorwoord

Voor u ligt de Primitieve begroting 2018, inclusief de Meerjarenraming 2019-2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON). In de begroting en de meerjarenraming zijn de verwachte baten en lasten voor de komende jaren opgenomen.

De Primitieve begroting 2018 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is gebaseerd op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel dat in 2016 organisatie breed is geïmplementeerd.

Het nieuwe dienstverleningsmodel past bij de nieuwe ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant wordt gewerkt, in samenwerking met diverse maatschappelijke instanties. Zowel de klanten, gemeenten als medewerkers van de Stadsbank zijn tevreden over de resultaten van het nieuwe dienstverleningsmodel.

De SON zet in op verdere doorontwikkeling van de dienstverlening en de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers.

In deze begroting is in samenspraak tussen de deelnemende gemeenten en de SON ook een eerste aanzet gemaakt om prestatie-indicatoren te ontwikkelen. Deze worden de komende periode doorontwikkeld. Verwacht wordt dat de toekomstige monitor van Divosa/NVVK hierin een belangrijke bijdrage kan leveren.

Voor de omvang van de dienstverlening zijn de werkelijke volumeaantallen van het jaar 2016 als uitgangspunt genomen en in de begrotingsjaren 2018-2021 stabiel gehouden. Hierbij wordt aangesloten bij het Jaarverslag 2016 en de Primaire begroting 2017. Op basis van de eerste ervaringen met het nieuwe dienstverleningsmodel in de eerste twee jaar kan de meerjarentrend nader worden vormgegeven. De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses.

In deze Primitieve begroting is rekening gehouden met de richtlijnen en voorwaarden die de SON van de Twentse en Achterhoekse gemeenten heeft ontvangen, aangevuld met de voor de SON specifieke uitgangspunten.

Enschede, maart 2017

Dhr. drs. P.G. Welman

1. Beleidsbegroting

1.1. De organisatie

1.1.1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is als volgt:

<u>Het Algemeen Bestuur</u>			
Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. H. Wiltink	Lochem	Dhr. J. Kottelenberg
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kotteman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. I. Duursma	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. A. Nijhuis	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. van den Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. T.P. de Putter
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

* Mevr. I. Duursma neemt waar voor de afgetreden mevr. J.B.M. Zwiep.

Het Dagelijks Bestuur (2014 – 2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur

Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F.J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

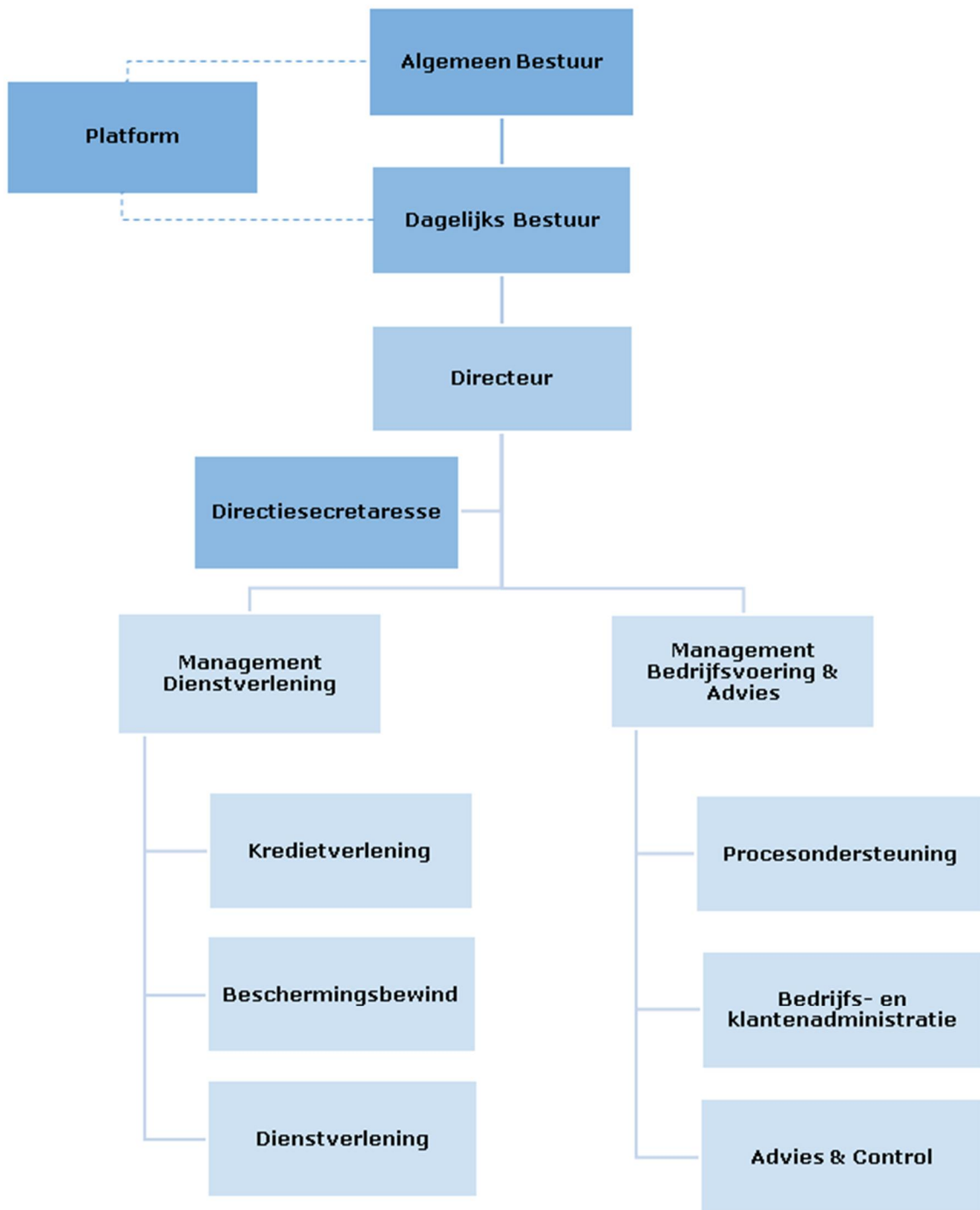
De heer P. Lage Venterink, Hoofd afdeling Juridische Zaken en Beleid, sector Sociaal bij de gemeente Hengelo, is secretaris van het bestuur.

Het Platform

Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen – als het Dagelijks Bestuur. De heer J.H. Scholtens, hoofd Afdeling Sociaal Economische Zaken bij de gemeente Almelo, is voorzitter van het Platform.

1.1.2. Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland

Bestuurs- en organisatiestructuur Stadsbank Oost Nederland

1.1.3. Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten. In dit werkgebied wonen 901.023 inwoners verdeeld over 387.094 huishoudens (bron CBS, 2016).

Het werkgebied is op geografische gronden en gemeentelijke samenwerkingsverbanden verdeeld. Stadsbank Oost Nederland werkt op locatie in 22 gemeenten en kent als hoofdvestiging Enschede.

In het nieuwe dienstverleningsmodel zijn de gemeenten van Stadsbank Oost Nederland als volgt ingedeeld in 5 gebiedsteams:

Gebiedsteams

Team	Gemeente
Enschede Oost-West	Enschede-Oost, Enschede-West, Haaksbergen, Losser.
Enschede Noord-Zuid-Centrum	Enschede-Noord, Enschede-Zuid, Enschede-Centrum.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal en Tubbergen.
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

1.2. Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1. Doelstelling

De Stadsbank Oost Nederland is als professioneel dienstverlener een deskundige en betrouwbare steun en toeverlaat voor mensen met financiële problemen. Onze missie is om de eigen kracht van mensen te versterken en financiële stabiliteit voor mensen te bieden. Dat doen we vanuit een transparante, kwalitatief hoogwaardige en professionele dienstverlenende organisatie. Wij gaan samen met onze klanten altijd op zoek naar de beste oplossing voor het financiële probleem. Daarbij werken we klantgericht, communiceren we transparant, hebben we een goede bereikbaarheid en bieden een hoge kwaliteit. We geven onze klanten een nieuw en reëel toekomstperspectief.

In de dienstverlening richting gemeenten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel, dat met ingang van 2016 wordt toegepast.

De Stadsbank zet in op versterking van verbinding en samenwerking met ketenpartners en vrijwilligers, het aangaan van nieuwe combinaties en het meewerken aan/bedenken van nieuwe oplossingen.

De Stadsbank heeft als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Daartoe is in 2016 het nieuwe dienstverleningsmodel ingevoerd, dat antwoord geeft op nieuwe vragen en verwachtingen van klanten en is verweven met de nieuwe oplossingen die gemeenten kiezen binnen het gemeentelijke sociale domein. Er zijn integrale klantteams gevormd, die per regio een gebiedsteam vormen. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en het zoveel mogelijk werken op locatie. De gebiedsteams worden ondersteund door een centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2. Beleidsvisie

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, met name gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhelpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt daar op in. De dienstverlening van de Stadsbank bestaat uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en schulden.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van tekortkomingen die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.

- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de “Fido-criteria”. De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) schulden kunnen worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.
- De samenwerking met en inzet van vrijwilligers in de schuldhulpdienstverlening.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten.

1.3. Programmaplan 2018

1.3.1. Programma Algemeen Bestuur

Hoofdkenmerken

Het programma Algemeen Bestuur omvat de bestuursproducten: bestuursorganen en bestuursondersteuning. Tevens behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverlenings specifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Vanuit de afdeling Bedrijfsvoering & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemene interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de organisatie-eigen financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en applicatiebeheer en de facilitaire ondersteuning.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

- Bestaand beleid:

Bestuursorganen

- Sturing geven aan en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen.
- Een maatschappelijk en bestuurlijk verantwoorde positionering van de Stadsbank.
- Sturing geven aan en reageren op organisatieontwikkelingen die gericht zijn op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank, alsmede op het leidinggeven aan de ambtelijke organisatie.
- Het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Bestuursondersteuning

- De voorbereiding van beleidsontwikkeling voor het Bestuur.
- De voorbereiding van de verantwoording door het Bestuur.

Algemene interne ondersteuning

- Het in stand houden van de fysieke infrastructuur.
- Het in stand houden van de automatisering en telecommunicatie infrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Platform Stadsbank Oost Nederland (het Platform)

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van de Stadsbank. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten kunnen deelnemen in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als uit eigen beweging het Bestuur en de directie over beleidsontwikkeling. Het Platform wordt met raad en daad terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

Communicatie

Voor de deelnemende gemeenten is het van belang tijdig te weten hoe de ontwikkeling van de dienstverlening voor haar burgers door de bank is.

Eenzijds heeft dit te maken met de mogelijkheden die de deelnemende gemeenten zien om naar aanleiding van de door de bank verleende diensten, het eigen gemeentelijk beleid vorm te geven en voorstellen te doen met betrekking tot het productenpakket van de Stadsbank.

Anderzijds heeft dit te maken met de financiële verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.

Om de deelnemende gemeenten tijdig te informeren wordt het Algemeen Bestuur in de voorjaarsnota en de najaarsnota geïnformeerd over de financiële en niet financiële ontwikkelingen. De voorjaarsnota heeft betrekking op de periode januari tot en met april, terwijl de najaarsnota betrekking heeft op de periode tot en met augustus.

Indien wenselijk wordt tevens een voorstel tot wijziging van de begroting in deze periodieke rapportages opgenomen.

Wat mag het kosten?

De budgettaire lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunde diensten (indirecte kosten) die middels de jaarlijkse bestaansbijdrage worden voldaan. De bestaanskosten worden bepaald op basis van de totale volumeontwikkeling van de diensten van de Stadsbank. De verdeling van de bestaanskosten over de gemeenten vindt plaats op basis van de bestaande criteria huishoudens (25%) en basisdienstverlening + intake (75%).

(Bedragen in €)

Programma 1: Budgettaire lasten Algemeen Bestuur			
	2016	2017	2018
(Bedragen in €)	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
Lasten	€ 3.518.700	€ 3.495.300	€ 3.499.800
Baten	€ 3.518.700	€ 3.495.300	€ 3.499.800
Saldo	-	-	-

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op dit programma. Dit wil zeggen dat de totale bestaanskosten worden verminderd met de opbrengst uit deposito en vervolgens zal het restant in rekening worden gebracht bij de deelnemende gemeenten.

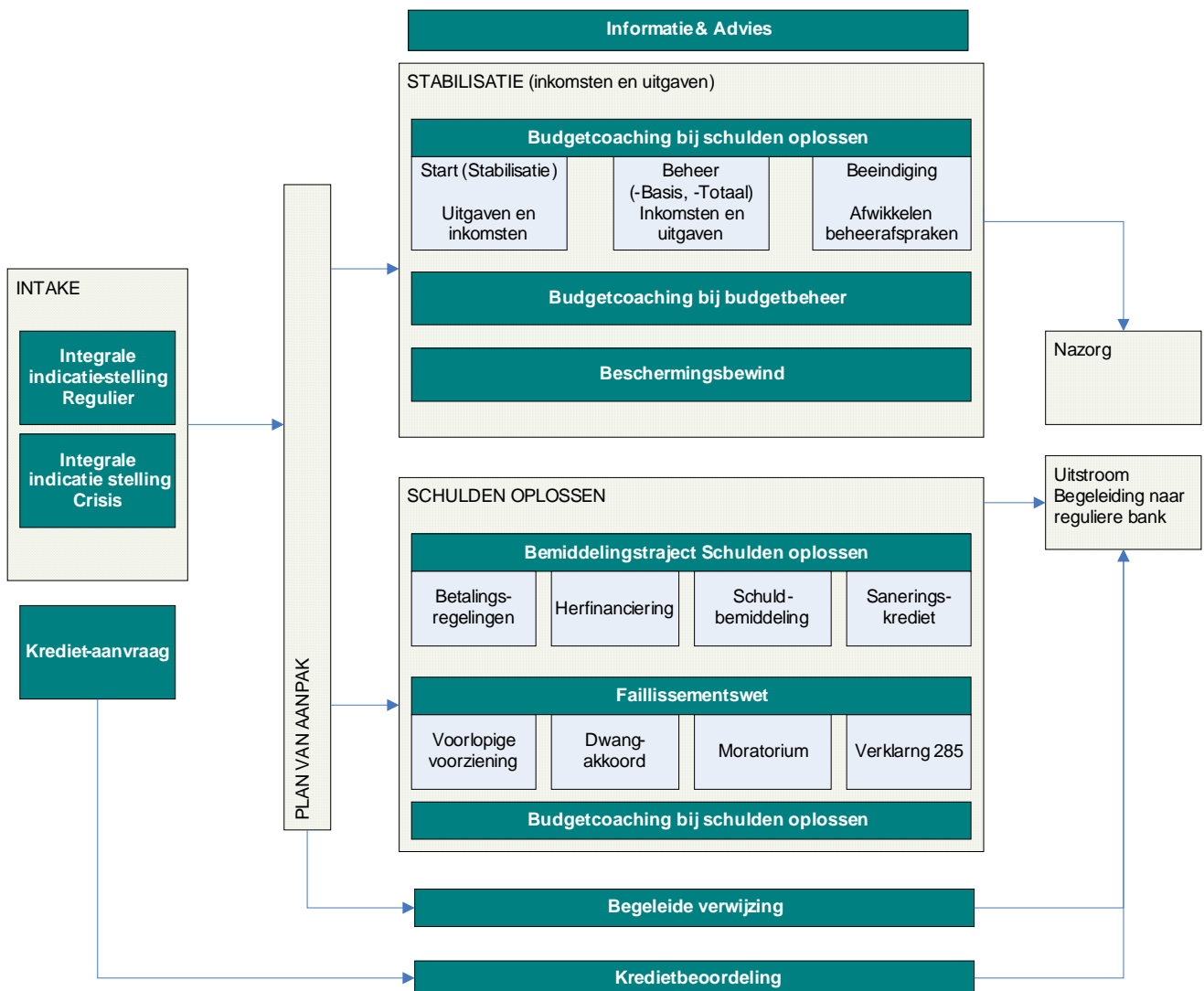
1.3.2. Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Algemeen

Hoofdkenmerken:

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de vestiging in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd. Het dienstenaanbod bestaat uit:

- Preventie
- Informatie & Advies
- Indicatiestelling
- Kredietverlening
- Stabilisatie en Herstel Financiële huishouding, waaronder coaching budgetteringsvaardigheden, meerderjarigen beschermingsbewind en voorliggende voorzieningen (BudgetZeker)
- Minnelijk schuldregelen
- Nazorg
- Overige dienstverlening

Deze werkzaamheden worden integraal rondom de klant georganiseerd en worden vanuit de vestiging Enschede en op locatie uitgevoerd. Met verschillende gemeenten zijn specifieke afspraken gemaakt over bediening op werkpleinen of op locatie.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

Bestaand beleid:

De bank wil bijdragen aan:

- het voorkomen dat inwoners van de aangesloten gemeenten in financiële problemen komen of de weg naar financiële hulpverlening niet weten te vinden;
- het aanbieden van kredietmogelijkheden voor inwoners van de aangesloten gemeenten die niet bij de commerciële reguliere handelsbanken een lening kunnen krijgen, eventueel om zo hun kredietwaardigheid te kunnen herstellen;
- een stabiele financiële huishouding door het bevorderen dat cliënten hun inkomsten en uitgaven zodanig in balans krijgen en houden dat het ontstaan van betalingsachterstanden wordt voorkomen en dat bestaande betalingsachterstanden (kunnen) worden ingelopen;
- het realiseren van een minnelijke, onderhandse regeling van schulden tussen cliënten in een (problematische) schuldsituatie en hun schuldeisers;
- het realiseren van een oplossing voor cliënten met een problematische schuldsituatie waarbij de schuldeisers niet akkoord gaan met een minnelijke regeling van de schulden.

Door continu te werken aan de kwaliteit van de dienstverlening en het professionaliseren van de bedrijfsvoering wil de bank de dienstverlening op peil houden en waar mogelijk verbeteren. Het beleid van de bank richt zich op het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid van de klant, zowel waar het gaat om budgetbeheer als om indicatiestellingen en schulden oplossen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Preventie

De bank brengt door gerichte voorlichtingsactiviteiten op scholen en bij vrijwilligersorganisaties de risico's en de gevolgen van verschuldiging onder de aandacht.

Informatie & Advies

Op basis van de specifieke klantsituatie wordt een advies gegeven over de inrichting en het beheer van de financiële huishouding. Daarbij kan het zowel gaan om de budgettering van het huishoudgeld als om hoe om te gaan met kleine achterstanden en schulden indien de klant (nog) geen gebruik wenst of hoeft te maken van andere diensten van de bank.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening wordt door de bank een op de klant afgestemd adviesrapport opgesteld, waarin is opgenomen met welke instrumenten het best een antwoord kan worden gegeven op de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening van de Stadsbank Oost Nederland is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. De SON streeft niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richt zich uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Stabilisatie & herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn (bijvoorbeeld BudgetZeker). In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schulden regelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen.

Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De Stadsbank ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van de nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Overige dienstverlening

Onderstaande additionele dienstverlening wordt momenteel aangeboden en is op basis van bekende afspraken met een aantal gemeenten conform 2017 doorgetrokken naar de begroting 2018.

Dienstverlening op locatie

De Stadsbank verzorgt voor een aantal gemeenten een inloopspreekuur op locatie. Dit inloopspreekuur vindt plaats bij de gemeente zelf of op een werkplein.

Samenwerking externe instanties

De Stadsbank voert intensief gesprekken met een aantal grote instanties waarvoor de bank regelmatig betalingen van de klanten verricht. Het doel van deze samenwerking is het verbeteren van de administratieve processen om zodoende de kosten te reduceren.

Resultaat

Product	Soort dienst	2016 Realisatie	2017 Primaire begroting	2018 Primitieve begroting
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.615	2.657	2.439
Crisis-interventie	Stand.	66	83	64
<i>Extra intake faciliteiten</i>				
Huisbezoek	Add.	2	-	2
Multidisciplinair overleg	Add.	30	20	28
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	2.164	2.116	2.164
Verstrekke Sociale leningen	Stand.	979	1.043	979
Verstrekke Herfinancieringen	Stand.	92	84	92
Verstrekke Saneringskredieten	Stand.	67	74	67
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.540	1.499	1.404
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.348	1.440	1.348
Actieve BBR per 31/12*		5.957	5.986	6.003
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.298	1.280	1.335
<i>Budgetbegeleiding*</i>				
Budgetcoaching	Stand.	-	8	26
Budgethulp	Stand.	-	10	31
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	1.114	1.021	1.291
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	278	250	99
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.170	1.179	1.170
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	9	10	10
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	869	819	819
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	1	2	1
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	706	775	709
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	-	-	-
Moratorium art. 287 b	Stand.	11	17	11
Nazorg				
Nazorg	Stand.	212	240	212

* 'Begroot' - gemiddeld over het jaar

'Realisatie' - actueel per 31-12

Wat mag het kosten?

(Bedragen in €)

Programma 2: Budgettaire lasten: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen			
	2016	2017	2018
(Bedragen in €)	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
Lasten	6.336.100	6.321.600	6.502.800
Baten	6.143.600	6.320.100	6.504.900
Saldo	-192.500	-1.500	2.100

1.3.3. Prestatie-indicatoren effectiviteit Schuldhulpverlening

De deelnemende gemeenten hebben in samenspraak met de SON een eerste aanzet gemaakt om prestatie indicatoren te ontwikkelen. Voor de toekomst worden deze doorontwikkeld. Verwacht wordt dat de monitor van Divosa/NVVK op het gebied van de schuldhulpverlening hierin een belangrijke bijdrage kan leveren. Deze monitor is nog in ontwikkeling. Uitgegaan wordt van de volgende prestatie indicatoren:

PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.

Toelichting: Binnen 4 weken nadat een persoon zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening bij de Stadsbank, dient het eerste gesprek plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een crisis situatie, zoals geplande ontruiming en/of afsluiting van nutsvoorzieningen dient het eerste gesprek binnen 3 dagen plaats te vinden. Deze termijnen zijn wettelijk vastgelegd in Artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs.

Deze indicator kan gebruikt worden door de gemeenten die de Stadsbank hebben gemandateerd om Wgs-beschikking af te geven. De andere gemeenten kunnen deze indicator enkel gebruiken als indicatie over de wachttijden bij de Stadsbank vanaf moment dat de klant een verzoek bij de Stadsbank indient, maar niet als een prestatie zoals dat in artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs wordt bedoeld.

PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel van de crisissituatie aan dat met succes is afgehandeld. Dat wil zeggen dat de dreigende ontruiming en/of afsluiting van de nutsvoorzieningen is afgewend. De mate van succes is mede bepalend door de medewerking van de verhuurders en leveranciers en/of (hoe snel) de gemeente de bijzondere bijstand verstrekt.

PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.

Toelichting: Als de klant problematische schulden heeft en aan de eerste prioriteit om balans in inkomen en uitgaven te krijgen is voldaan, kan een minnelijk traject opgestart worden waarbij getracht wordt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken voor het aflossen van de schulden. Gemiddeld zijn er ongeveer 17 schuldeisers per dossier met een gemiddelde schuld van circa € 38.000. Deze indicator geeft het aandeel van de trajecten aan waarbij alle schuldeisers akkoord zijn gegaan met het betalingsvoorstel.

Het minnelijke traject kan resulteren in een schuldregeling met de volgende betalingsmodaliteiten: schuldbemiddeling (SB, aflossen van een bepaald percentage van de totale schuld tegen finale kwijting), saneringskrediet (SK, afkoop van schulden tegen finale kwijting), herfinanciering (HF, een lening waarmee de totale schuld 100% in een keer wordt afgelost) en betalingsregeling (de totale schuld wordt in maandelijkse termijnen afgelost).

PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van maximaal 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.

Toelichting: De eerste prioriteit voor de klanten van SON is om balans in inkomen en uitgaven te krijgen zodat in ieder geval de lopende verplichtingen nagekomen kunnen worden. Dat wordt door middel van een budgetbeheer rekening gedaan. De klant wordt in beginsel begeleid door een budgetconsulent die samen met hem/haar acht om zowel de uitgaven in beeld te brengen en die waar mogelijk te minimaliseren, als de inkomens te maximaliseren. De BBR wordt in principe voor een periode van ongeveer drie jaar ingezet waarna de klant getracht wordt om de financiën zelf te kunnen beheren. Een deel van de klanten zal altijd nog langer dan drie jaar de ondersteuning door middel van budgetbeheer nodig hebben omdat zij onvoldoende vaardigheden hebben (ontwikkeld) voor het zelfstandig beheren van hun financiën.

Deze indicator geeft aan hoeveel klanten daadwerkelijk binnen drie jaar met succes zijn uitgestroomd uit de door de gemeente bekostigde BBR.

PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.

Toelichting: Een minnelijke schuldregeling is succesvol afgerond op het moment dat de schuldeisers finale kwijting geven voor hun vordering.

PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij een minnelijk traject in het jaar daarvoor tussentijds is beëindigd door het toedoen van de klant.

PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij de klant drie jaar eerder een minnelijk traject succesvol heeft doorlopen, zoals dat in PI-5 is bedoeld.

1.4. Verplichte paragrafen

1.4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn: Algemene reserve, bestemmingsreserves en stille reserves. Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Voor de bank wordt dus de weerstandscapaciteit berekend uit:

<i>Weerstandscapaciteit per 31 december 2018 (bedragen in €)</i>	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.059.000
Bestemmingsreserve	481.500
Totaal	1.540.500

Ten aanzien van stille reserves wordt nagegaan in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde), die op korte termijn aangewend kan worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld (beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'). Deze kaders worden toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Er zal periodiek een risicoanalyse plaatsvinden. Aan de hand hiervan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Het weerstandsvermogen geldt voor risico's waarvoor geen specifieke maatregelen kunnen worden getroffen, zoals:

- dalende opbrengsten door wegvallende dienstverlening;
- WW-verplichtingen als gevolg van een dalende omzet;
- wijzigingen in Rijksregelgeving.

In de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders is bepaald dat, indien het weerstandsvermogen een ratio waarde in de bandbreedte 1,0 en 1,4 omvat, dit als voldoende wordt gekwalificeerd. Afgezet tegen de in de risicoanalyse van 2016 opgenomen risico's en uitgaande van een weerstandscapaciteit van de algemene reserve per 31 december 2018, bedraagt de ratio 1,39 en kwalificeert in het nieuwe systeem daarmee als voldoende.

Jaarlijks wordt verslag gedaan van de uitvoering van het risicobeleid in de risicoparagraaf. De risicoparagraaf is een verplicht onderdeel van zowel het jaarverslag als de primitieve begroting.

Integrale risicoanalyse

In 2016 heeft de eerste integrale risicoanalyse plaatsgevonden volgens de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. Er is een risico-inventarisatie gemaakt, waarbij expliciet aandacht is gegeven aan de mogelijke oorzaken van de risico's. Deze oorzaken zijn onder meer te vinden op het politieke/bestuurlijke, organisatorische, juridische,

technische, financiële, ruimtelijke of maatschappelijke vlak. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen van toepassing zijn. Daarbij is aangegeven in welke gevallen een claim op het weerstandsvermogen wordt gedaan om de risico's af te kunnen dekken.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dat is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller bij de SON direct door de deelnemende gemeenten moet worden opgevangen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden binnen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio wordt afgezet tegen een norm om een conclusie te kunnen trekken over het niveau van het weerstandsvermogen van de Stadsbank.

De ratio van het beschikbaar weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen komt eind 2018 uit op 1,39 en wordt hiermee gekwalificeerd als voldoende.

Frauderisico-analyse

Naast de integrale risicoanalyse is een interne werkgroep van de Stadsbank actief met de frauderisico-analyse. Hierbij is eerst een inventarisatie gemaakt van de frauderisico's, cq. ongewenste situaties, die zich organisatiebreed kunnen voordoen. Daarbij zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Het gaat hierbij om risico's op de terreinen van de primaire processen, personeel, ICT-systemen en apparatuur, bedrijfsadministratie, contracten en leveringen, toegang tot gebouwen en terreinen, inboedel en voorraden.

De fraudepreventie wordt in 2017 en 2018 doorontwikkeld, waarbij aandacht voor de kans op en de omvang van mogelijke frauderisico's en de gewenste aanpak, mocht een risico zich voordoen. Ook worden de controles in de processen geïntensiveerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van verdergaande automatisering van controles. Hiervoor zijn de benodigde modules inmiddels aangeschaft.

Het afgelopen jaar is uitgebreid aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom fraudepreventie bij de medewerkers binnen de organisatie, waarbij gedrag en cultuur nadrukkelijk aan de orde zijn gekomen. Deze aandacht voor communicatie over risicobewustwording, gedrag en motivatie van de medewerkers wordt voortgezet.

Aandachtspunten risico's

- Vanaf 2016 zouden mogelijk financiële risico's kunnen optreden, indien de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. In samenwerking met de andere kredietbanken en onder begeleiding van externe fiscale adviseurs (Deloitte) is dit in 2016 nader onderzocht. Vervolgens is in afstemming met de Belastingdienst geconcludeerd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft dit bevestigd in haar brief van 20 januari 2017. Hierin is tevens opgenomen dat vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen moeten melden aan de Belastingdienst.
- In het kader van de wijzigingen in de Wet Bescherming Persoonsgegevens heeft de Stadsbank reeds de nodige maatregelen genomen om cybercriminaliteit en datalekken te voorkomen. In de komende periode vindt de migratie van de ICT-omgeving plaats, waarbij het technisch beheer en de infrastructuur bij een nieuwe leverancier wordt ondergebracht. Voor de begeleiding van de migratie is externe expertise ingehuurd. Met de nieuwe leveranciers worden in de overeenkomsten afspraken gemaakt over het beschermen van data en gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Bovendien zijn en worden de medewerkers van de Stadsbank bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het

onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. In een bankbrede bijeenkomst in 2016 is al specifiek aandacht geschonken aan fraudepreventie en datalekken. Aan de hand van de migratie van de ICT-omgeving wordt een plan van aanpak voor informatiebeveiliging opgesteld, waarin naast preventie ook aandacht wordt geschonken aan gevolgmaatregelen bij het optreden van datalekken.

- Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een escrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een mogelijk faillissement van de leverancier houdt dus in dat naar vervanging moet worden gezocht.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.
- De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

Bestemmingsreserves

Met betrekking tot de bestemmingsreserves heeft het Algemeen Bestuur het volgende besloten:

Bestemmingsreserves				
	Norm	Dotatie	Beoogde reserve	Opmerking
Inventaris		Geen dotatie (eenmalig €200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
ICT		Geen dotatie (eenmalig €200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
Personeels budget	1,25% geraamde personeels lasten	Pm (restant jaarlijks budget)	€ 65.000	
Borgfonds sanerings kredieten	10% uitstaand saldo sanerings kredieten	Voorlopig geen jaarlijkse dotatie	Voorlopig geen maximum	Op termijn besluitvorming over jaarlijkse dotatie
Frictie kosten organisatie		€650.000 eenmalig in 2011 en jaarrekeningsaldo in 2013	Vrijval in komende jaren	Conform besluit van het AB in november 2011

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden ingesteld als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31-12-2018 € 297.300.

Financiële kengetallen

In de gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen moeten volgens het BBV in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing worden opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in deze Primitieve begroting 2018 gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schuldhelpverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

<u>Kengetallen</u>	2018	2019	2020	2021
<i>Netto schuldquote</i>	2%	6%	4%	4%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	52%	55%	53%	52%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	8%	8%	8%	8%

NETTO SCHULDQUOTE

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast en de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden geeft inzicht in wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. De netto schuldquote van de bank bevindt zich ver onder de kritische grens van 130% die de VNG voorschrijft.

SOLVABILITEITSRATIO

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De bank heeft over een langere periode een stabiele solvabiliteitsratio.

1.4.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het Onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze worden jaarlijks opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is rekening gehouden met het afstoten van het gebouw in Hengelo en het groot onderhoud bij de vestiging in Enschede.

1.4.3. Financiering

Voor de uitvoering van de programma's zijn financiële middelen nodig. Hierin wordt o.a. via de treasuryfunctie en de declaraties voor verleende diensten voorzien.

Het Treasurystatuut van de bank is in 2015 door het Algemeen Bestuur geactualiseerd en geeft de beleidsmatige infrastructuur weer voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. Het doel is om de kwaliteit van de uitvoering te verhogen.

Uitvoering treasury

In het door de bank vastgestelde Treasurystatuut is aangegeven dat een verantwoord en adequaat beheer van de financiële middelen wordt onderkend. Voor het begrotingsjaar 2018 gaan we uit van een totaal van € 140 miljoen aan binnenkomende gelden. Aan girale betalingen zal er € 140 miljoen uitgaan.

Ontwikkeling leningen

Het uitstaande saldo op de uitstaande leningen is bij het samenstellen van de begroting ongeveer € 5,2 miljoen. Ter dekking van de risico's beschikt de bank over een voorziening risicofonds van circa € 193.700 en een reserve borgfonds voor saneringskredieten van circa € 83.000.

Bij het samenstellen van de begroting zijn er 4 langlopende leningen met betrekking tot de huisvesting met een uitstaand saldo van circa € 1,7 miljoen.

Ontwikkeling kort lopende verplichtingen

Door de bank wordt circa € 12,9 miljoen aan banktegoeden van klanten beheerd voor activiteiten op de korte termijn. Naast deze gelden is voor bancaire activiteiten een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen aan inleggelden van de deelnemende gemeenten beschikbaar.

De beschikbare liquide middelen bedragen ongeveer € 3,9 miljoen en daarnaast beschikt de bank over een deposito van € 8 miljoen met een rente typische looptijd van 3 maanden. Van de liquide middelen valt een bedrag van circa € 0,1 miljoen onder bankmiddelen. De overige liquide middelen zijn derden gelden en vallen niet onder het verplichte schatkistbankieren.

Er bestaat op dit moment geen noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen.

Toezicht Provincie

De provincie heeft beleidskaders vastgesteld voor het houden van toezicht op de financiën van de gemeenschappelijke regelingen. Er is een wettelijke inzendplicht voor de begroting en jaarstukken. Daarnaast wordt aan het eind van elk kwartaal de staat van kasgeldlimiet opgemaakt, die betrekking heeft op de netto vlottende schulden. Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet wordt de provincie op de hoogte gesteld.

Kasgeldlimiet

Het risico op kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet Financiering decentrale overheden (Fido). Dit houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,2% van de batenkant van de begroting mag zijn. Het begrotingstotaal voor 2018 komt uit op € 10 miljoen. De kasgeldlimiet voor 2018 komt uit op circa € 820.000.

Bij het samenstellen van de begroting is er sprake van een overschot aan vlottende middelen, waardoor de ruimte dus groter is dan de genoemde limiet. De verwachting is dat hierin in het begrotingsjaar 2018 geen verandering komt.

Renterisiconorm

De Wet Fido stelt voor gemeenten ook de renterisiconorm vast. Elk jaar mag maximaal 20% van de omvang van de vaste schuld geherfinancierd worden. Doelstelling van de renterisiconorm is dat gemeenten hun leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Door de ontwikkelingen in de budgetbeheerrekeningen zijn de mogelijkheden om de leningen met eigen middelen te financieren de laatste jaren sterk toegenomen. De behoefte aan vreemd vermogen door het aangaan van langlopende geldleningen neemt daardoor af. Er zijn met betrekking tot de langlopende schulden geen problemen te verwachten in het kader van de wet Fido.

1.4.4. Verbonden partijen

De Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.4.5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te digitaliseren slaagt de Stadsbank erin de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren, waarbij het personeel efficiënter kan worden ingezet. De klanten worden gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'. Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van externe expertise en de mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

De Stadsbank zet in op duurzame investeringen, gericht op verdergaande digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De organisatie van de Stadsbank is in het nieuwe dienstverleningsmodel integraal rondom de klant georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. De gebiedsteams worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid.

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen zijn ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en het handboek Administratieve Organisatie is herschreven. De interne controle zal worden geïntensiveerd, waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden van automatisering van zowel processen als controles.

e. Informatie en automatisering

De Stadsbank is bezig met een migratietraject inzake de hosting van de ICT waarbij geen gebruik meer gemaakt gaat worden van de diensten van IT Enschede maar van een private marktpartij. Dit wordt in de eerste helft van 2017 afgerond.

De inzet van de belangrijkste applicaties Allegro en Decos Join zijn geoptimaliseerd met de realisatie van meer automatische en minder handmatige handelingen en koppelingen. Ook zijn de functionaliteiten van de portal "Mijn Stadsbank" uitgebreid en zijn de nieuwe website en intranet geoptimaliseerd. Verder wordt gebruik gemaakt van de inzet van social media.

f. (Management)informatie voorziening

Er worden periodieke managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. Ook heeft een verdere digitalisering van de informatievoorziening plaatsgevonden door middel van een dashboard dat de papieren informatie gaat vervangen. Om efficiënt te kunnen sturen en monitoren wordt dit dashboard op grote informatieschermen binnen de teams getoond. De managementinformatie en inrichting van het dashboard worden in 2017 en 2018 verder doorontwikkeld, waarbij wordt aangesloten op de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en –bedreigingen

De invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel biedt kansen om optimaal aan te sluiten op nieuwe ontwikkelingen in de schuldhulpverlening en het sociaal domein. Door middel van de gevormde gebiedsteams en klantteams wordt klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant gewerkt, in samenwerking met maatschappelijke partners en vrijwilligers. Door deze korte lijnen kunnen bovendien effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen.

Met ingang van 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Onder begeleiding van externe fiscale adviseurs (Deloitte) is onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn. Vervolgens is in afstemming met de Belastingdienst geconcludeerd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft dit bevestigd in haar brief

van 20 januari 2017. Hierin is tevens opgenomen dat vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen moeten melden aan de Belastingdienst.

h. Risicomanagement

De Stadsbank heeft het toekomstige profiel voor het risicomanagement afgestemd op het nieuwe dienstverleningsmodel. Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders worden in het nieuwe model toegepast, waarbij organisatiebreed periodiek een risicoanalyse en frauderisico-analyse plaatsvindt. Ook wordt specifiek aandacht geschonken aan de cultuuraspecten en de bewustwording bij het personeel.

2. Financiële begroting

2.1. Overzicht van Baten en Lasten in de begroting 2018

In dit overzicht geven wij de lasten en baten van de programma's weer. Tevens wordt inzicht gegeven in het geraamde resultaat.

(Bedragen in €)	Primitief 2018
Programma	
I Algemeen bestuur	
<i>Lasten</i>	3.499.800
<i>Baten</i>	3.499.800
<i>Saldo</i>	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	
<i>Lasten</i>	6.502.800
<i>Baten</i>	6.504.900
<i>Saldo</i>	2.100
- Subtotaal programma's	
<i>Lasten</i>	10.002.600
<i>Baten</i>	10.004.700
<i>Gerealiseerd saldo van baten en lasten</i>	2.100
Toevoeging/onttrekking	
<i>Algemeen bestuur</i>	-2.100
- Subtotaal mutaties reserves	-2.100
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-

De (primitieve) Begroting 2018 sluit op nul.

Wijziging Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Met ingang van 2018 moeten ook de gemeenschappelijke regelingen als verbonden partij voldoen aan de wijziging van het besluit BBV voor provincies en gemeenten. Dit houdt in dat de baten en lasten gerelateerd moeten worden aan de vastgestelde taakvelden.

De wijziging van het besluit houdt in dat in de begroting 2018 van de deelnemende gemeenten de bijdragen aan de Stadsbank Oost Nederland verantwoord moeten worden op het *taakveld 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+*, onderdeel Schuldhelpverlening. De baten van de Stadsbank (€ 10.004.700) vallen ook onder dit taakveld 6.71.

Aan de lastenkant heeft de Stadsbank te maken met de *taakvelden 0.4 Ondersteuning organisatie, 0.5 Treasury en 6.71 Schuldhulpverlening*.

Taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie bevat de kosten in verband met overhead: loonkosten overhead, ICT kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering, bestuursondersteuning. In de begroting van de Stadsbank zijn deze kosten terug te vinden onder Programma I. Algemeen bestuur (€ 3.499.800). In dit programma I zijn ook de rentelasten met betrekking tot de geldleningen bij de BNG opgenomen. In 2018 gaat het om een geraamd bedrag van € 75.600. Deze kosten vallen onder *taakveld 0.5 Treasury*. Voor *Taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie* resteert derhalve een bedrag van € 3.424.200.

Op *taakveld 6.71 Schuldhulpverlening* worden de kosten in verband met dienstverlening in de vorm beschikbare uren en schuldhulpverlening verantwoord. In de begroting van de Stadsbank vallen deze kosten onder Programma II. Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (€ 6.502.800).

Op *taakveld 0.5 Treasury* komen de lasten in verband met financiering, beleggingen, dividenden etc. Onder dit taakveld vallen de geraamde rentelasten in verband met de geldleningen bij de BNG ter hoogte van € 75.600. De Stadsbank heeft extern advies gevraagd of ook de rentecomponent van de schuldhulpverlening op dit taakveld moet worden verantwoord. Deze rente heeft niets met de treasury te maken en wordt derhalve niet op dit taakveld verantwoord.

Uitgangspunten begroting 2018-2021

Het afgelopen jaar heeft de Stadsbank Oost Nederland het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel geïmplementeerd. De primaire diensten betreffen directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst. De materiele kosten en ondersteunde diensten worden als indirecte kosten middels de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.

De totale bijdrage van de gemeenten is in feite een optelsom van een bijdrage in de bestaanskosten (statisch deel) en een bijdrage per dienstafname (dynamisch deel). Elke deelnemende gemeente heeft de mogelijkheid om jaarlijks maximaal 10% en binnen 4 jaar maximaal 20% minder diensten (= aantallen) af te nemen binnen het basispakket en de intake¹. Dit vertaalt zich direct in een evenredige mutatie in de direct beïnvloedbare personeelskosten (aantal x tarief) (budgettair betekent dit dat een gemeente grofweg en indicatief in 10-15 % van het gemeentelijke budget voor de SON kan variëren). Bij een gemeentelijke wijziging in basisdienstverlening en de intake die de bandbreedte van 20 % in 4 jaar overschrijdt, geldt een overnameverplichting van het betreffende personeel en doorbetaling van de indirecte kosten voor een bepaalde afbouwperiode. Indien deze situatie zich voordoet worden de financiële gevolgen specifiek voor die desbetreffende gemeente in beeld gebracht.

De Primaire begroting 2017, de jaarcijfers uit de jaarrekening 2016, de tarieven 2017 en de richtlijnen en voorwaarden die de Stadsbank van de Twentse als Achterhoekse gemeenten heeft ontvangen zullen gezamenlijk de leidraad vormen voor de begroting 2018-2021. Hierin is immers het meeste recente beleid opgenomen (bestaand beleid).

---

¹ Nota 'Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON', juni 2015

- Prijsmutaties

De prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) van de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB), dient als prijsindex voor de prijscompensatie. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze index 0,8% voor 2017 (MEV 2017, bijlage 8). Voor de begroting 2018 wordt deze index met -/- 2,3% gecorrigeerd, betreffende de correcties ten opzichte van de prognoses in de MEV 2016 voor 2015 (-/- 1,8%), 2016 (-/- 0,4%) en 2017 (-/- 0,1%). Voor 2018 wordt dan rekening gehouden met een prijsindexatie van -/- 1,5%. Voor de jaren 2019-2021 wordt de imoc-index van 0,8% doorgetrokken.

- Loonmutaties

De salarisstaat op 1 januari 2017 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2018-2021. Voor de vacatures wordt er van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken uitgegaan. De lopende CAO (januari 2016 - mei 2017) en de salaristabellen geldende per 1 januari 2017 vormen hier de basis voor. Zodra de nieuwe CAO per mei 2017 is vastgesteld, worden de uitkomsten hiervan in de eerstvolgende begroting meegenomen.

Voor de begroting 2018 wordt rekening gehouden met een loonstijging van 1,4%. Het betreft de loonvoet sector overheid (MEV 2017, bijlage 8) voor 2017, die tevens wordt doorgetrokken voor de periode 2019-2021. Een correctie ten opzichte van voorgaande jaren is niet van toepassing.

- Indexering tarieven en bestaanskosten op basis van de loon- en prijsmutaties

De tarieven in de Primaire begroting 2017 zijn volledig berekend op basis van de dienstenbeschrijving en bijbehorend werkproces. Uitgaande van een bestaand dienstenaanbod stelt de Stadsbank voor om de tarieven van de diensten in 2018 met 1,4% te indexeren; dit aangezien de kostprijs van de diensten volledig uit de personeelscomponent bestaat. In de begrotingsperiode 2019-2021 wordt eveneens een tariefindexering van 1,4% toegepast.

De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. Voor het jaar 2018 komt de indexering van de bestaanskosten uit op -/- 0,20% en voor de periode 2019-2021 worden de bestaanskosten met 1,07% geïndexeerd.

- Kwantitatieve omvang dienstverlening

De werkelijke omvang van de dienstverlening in 2016, zoals deze in de jaarrekening 2016 zal worden gepresenteerd, vormt in principe de basis voor de omvang van de dienstverlening in de begroting 2018. Dat volumeaantal wordt vervolgens stabiel gehouden in de meerjarenraming 2019-2021. Daarbij wordt rekening gehouden met de voorwaarden die de Achterhoekse gemeenten stellen aan de mutatie in de gemeentelijke bijdrage (maximale stijging met 0,9% in 2018).

De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hierop een uitzondering vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses. Additionele afspraken worden vooralsnog niet opgenomen in de begroting 2018-2021, tenzij er nu al afspraken zijn gemaakt voor deze periode.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten (bedragen in €)

Personeelslasten	Primair 2017	Primitief 2018
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	5.234.991	5.672.195
Salarissen van het tijdelijk personeel	1.918.988	1.836.105
Totaal	7.153.979	7.508.300

Om snel te kunnen anticiperen op veranderingen in de huidige dienstverlening en met het oog op de toekomstige personele invulling van het door de deelnemende gemeenten gevraagde dienstverleningsmodel, werkt de Bank met een – conform bestuursbesluit - flexibele schil van minimaal 20%.

Reservepositie

De verwachte reservepositie van de bank ziet er per 31 december 2018 als volgt uit:

Weerstandscapaciteit per 31 december 2018 (bedragen in €)

Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.059.000
Bestemmingsreserve	481.500
Totaal	1.540.500

De volledige staat van reserves en voorzieningen is als bijlage in deze begroting opgenomen.

2.2. Meerjarenperspectief 2018-2021

(Bedragen in €)	Primitief 2018	Primitief 2019	Primitief 2020	Primitief 2021
Programma				
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	3.499.800	3.537.200	3.575.000	3.613.300
<i>Baten</i>	3.499.800	3.537.200	3.575.000	3.613.300
<i>Saldo</i>	-	-	-	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	6.502.800	6.592.400	6.670.900	6.760.700
<i>Baten</i>	6.504.900	6.590.500	6.674.300	6.762.300
<i>Saldo</i>	2.100	-1.900	3.400	1.600
- Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	10.002.600	10.129.600	10.246.000	10.374.000
<i>Baten</i>	10.004.700	10.127.700	10.249.400	10.375.600
<i>Gerealiseerd saldo van baten en lasten</i>	2.100	-1.900	3.400	1.600
Toevoeging/onttrekking				
<i>Algemeen bestuur</i>	-2.100	1.900	-3.400	-1.600
- Subtotaal mutaties reserves	-2.100	1.900	-3.400	-1.600
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-	-	-	-

De meerjarenraming laat voor de komende jaren het volgende beeld zien:

De meerjarenraming 2018-2021 (bedragen in €)				
	Lasten	Baten	Resultaat van baten en lasten	Gerealiseerd resultaat
2018	10.002.600	10.004.700	2.100	-
2019	10.129.600	10.127.700	-1.900	-
2020	10.246.000	10.249.400	3.400	-
2021	10.374.000	10.375.600	1.600	-

Het geraamde resultaat van lasten en baten sluit voor de jaren 2018-2021 met een klein positief of nadelig saldo. Vervolgens vinden de mutaties op de reserves plaats, conform de Nota Reserves en Voorzieningen, waarna elke jaarschijf van de begroting 2018-2021 op nul sluit.

Tevens is er een inschatting gemaakt van de noodzakelijke (vervangings-)investeringen die de Stadsbank de komende jaren zal moeten doen. Het betreft hier reguliere vervangingen die vanuit de vrijval van de huidige afschrijvingslast kunnen worden gedekt en investeringen in het kader van digitalisering en automatisering waarvan de afschrijvingslasten in de jaarlijkse exploitatie zijn meegenomen.

De te verwachten investeringen voor de periode 2018-2021 zijn in bijlage 3 opgenomen. Uiteraard zal bij concrete aanschaf of vervanging gekeken worden naar nut en noodzaak van de investering en zal eventuele gezocht worden naar andere innovatieve oplossingen.

Toelichting op de meerjarenramingen 2018 – 2021

1. Meerjarenperspectief

Uit het overzicht blijkt dat de prognose voor de jaren 2018 – 2021 een sluitende begroting laat zien.

2. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten zijn op basis van de vastgestelde uitgangspunten voor de periode 2018-2021 in beeld gebracht. De salarissen van het tijdelijk personeel zijn op basis van dezelfde uitgangspunten opgenomen.

	2018	2019	2020	2021
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	5.672.195	5.775.305	5.852.596	5.959.000
Salarissen van het tijdelijk personeel	1.836.105	1.863.695	1.880.104	1.907.700
Totaal	7.508.300	7.639.000	7.732.700	7.866.700

2.3. Voorstel tot vaststelling van de begroting

De begroting 2018-2021 toont het volgende gerealiseerde resultaat van de baten en lasten:

<u>Begrotingsjaar 2018:</u>	€ 2.100 positief
<u>Jaarschijf 2019:</u>	– € 1.900 negatief
<u>Jaarschijf 2020:</u>	€ 3.400 positief
<u>Jaarschijf 2021:</u>	€ 1.600 positief

Op basis van bestaande bestuursbesluiten en beleidsuitgangspunten worden eventuele mutaties in de reserves doorgevoerd. Hierna heeft de begroting 2018-2021 voor het jaar 2018, evenals voor de jaren 2019-2021, een sluitende begroting.

<u>Begrotingsjaar 2018:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2019:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2020:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2021:</u>	€ 0,-

Bijlagen

Bijlage 1: Categoriele begroting en meerjarenraming

LASTEN (bedragen in €)	Primitief 2018	Primitief 2019	Primitief 2020	Primitief 2021
Personeelslasten totaal	7.508.300	7.639.000	7.732.700	7.866.700
Rente en Afschrijvingen	497.200	471.300	477.900	452.800
Huisvesting	160.700	161.900	163.100	164.300
Bureaunkosten	386.100	389.200	392.300	395.500
Beheerskosten	1.370.200	1.388.100	1.399.900	1.414.600
Mutaties voorzieningen	80.100	80.100	80.100	80.100
TOTAAL LASTEN	10.002.600	10.129.600	10.246.000	10.374.000
BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.499.800	3.537.200	3.575.000	3.613.300
Preventie & Voorlichting	-	-	-	-
Indicatiestelling	830.800	842.400	854.200	866.200
Informatie en Advies	-	-	-	-
Kredietverstrekking	469.200	469.200	469.200	469.200
Stabilisatie & Herstel	4.201.500	4.259.300	4.317.800	4.377.200
Minnelijk schuldregelen	890.700	905.400	917.200	932.200
Coaching	-	-	-	-
Nazorg	6.200	6.300	6.400	6.500
Additionele afspraken	106.500	107.900	109.600	111.000
Overige Baten	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	10.004.700	10.127.700	10.249.400	10.375.600
	Primitief 2018	Primitief 2019	Primitief 2020	Primitief 2021
TOTAAL LASTEN	10.002.600	10.129.600	10.246.000	10.374.000
TOTAAL BATEN	10.004.700	10.127.700	10.249.400	10.375.600
<i>Gerealiseerd saldo van baten en lasten</i>	<u>2.100</u>	<u>-1.900</u>	<u>3.400</u>	<u>1.600</u>
<i>Toevoeging/onttrekking aan reserves</i>	<u>-2.100</u>	<u>1.900</u>	<u>-3.400</u>	<u>-1.600</u>
GEREALISEERD RESULTAAT	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Bijlage 2: Staat van reserves en voorzieningen

Overzicht Reserves 2018-2021

Soort Reserve (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2016	Bestemming resultaat vorig boekjr	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2018	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2021	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserves																	
Algemene reserve	1.062.600	-5.700	-	-	1.056.900	2.100	-	1.059.000	-1.900	-	1.057.100	3.400	-	1.060.500	1.600	-	1.062.100
subtotaal	1.062.600	-5.700	-	-	1.056.900	2.100	-	1.059.000	-1.900	-	1.057.100	3.400	-	1.060.500	1.600	-	1.062.100
Bestemmingsreserves																	
Borgfonds saneringskredieten	83.000	-	-	-	83.000	-	-	83.000	-	-	83.000	-	-	83.000	-	-	83.000
Vakantiegeld	161.900	-	-	-	-161.900	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Personeel	65.500	-	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500
ICT	183.500	-	-	-	-100.000	83.500	-	83.500	-	-	83.500	-	-	83.500	-	-	83.500
Inventaris	190.500	-	-	-	-9.900	180.600	-	180.600	-	-	180.600	-	-	180.600	-	-	180.600
Functiekosten Organisatie	118.900	-	-	-	-50.000	68.900	-	68.900	-	-	68.900	-	-	68.900	-	-	68.900
subtotaal	803.300	-	0	-321.800	481.500	-	-	481.500	-	-	481.500	-	-	481.500	-	-	481.500
TOTAAL RESERVES	1.865.900	-5.700	0	-321.800	1.538.400	2.100	0	1.540.500	-1.900	-	1.538.600	3.400	0	1.542.000	1.600	-	1.543.600

Overzicht Voorzieningen 2018-2021

Soort Voorziening (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2016	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2018	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2021	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's																
Voormalig personeel	253.900	-	-	253.900	-	-	253.900	-	-	253.900	-	-	253.900	-	-	253.900
Egalisatievoorzieningen	52.900	30.100	-53.300	29.700	30.100	-16.400	43.400	30.100	-19.000	54.500	30.100	-16.500	68.100	30.100	-52.900	45.300
Groot onderhoud	306.800	30.100	-53.300	283.600	30.100	-16.400	297.300	30.100	-19.000	308.400	30.100	-16.500	322.000	30.100	-52.900	299.200
TOTAAL VOORZIENINGEN	613.600	90.200	-106.600	607.200	90.200	-32.900	774.600	90.200	-38.500	825.900	90.200	-33.000	913.100	90.200	-105.800	897.500

Bijlage 3: Investerings 2018–2021

<i>Programma: Algemeen Bestuur</i>			2018	2019	2020	2021
<i>(bedragen in €)</i>						
<i>Investerings</i>						
-	<i>Machines, apparaten en installaties</i>		48.500	20.000	30.000	-
-	<i>Overige materiële vaste activa</i>		86.370	37.635	114.784	61.800
<i>Totaal investeringens</i>			134.870	57.635	144.784	61.800
<hr/>						
<i>Budgettaire lastens</i>	<i>Afschr. termijn</i>	<i>Invest. jaar</i>	2018	2019	2020	2021
-	15 jaar	2018	3.233	3.233	3.233	3.233
	15 jaar	2019	-	1.333	1.333	1.333
	15 jaar	2020	-	2.509	2.509	2.509
-	3 - 10 jaar	2018	26.254	26.254	26.254	26.254
	3 - 10 jaar	2019	-	5.471	5.471	5.471
	3 - 10 jaar	2020	-	-	24.957	24.957
	3 - 10 jaar	2021				12.360
<i>Totaal budgettaire lastens</i>			29.487	38.801	63.758	76.118
<hr/>						
<i>Totaal Investerings</i>			134.870	57.635	144.784	61.800
<i>Totaal Budgettaire lastens</i>			29.487	38.801	63.758	76.118
<hr/>						
<i>Dekking budgettaire lastens</i>			2018	2019	2020	2021
Vrijval vervangingsinvesteringens			18.042	34.097	52.945	65.212
Bijdrage reserves			-	-	-	-
Ten laste van de exploitatie			11.445	4.704	10.812	10.906
TOTAAL			29.487	38.801	63.758	76.118

Bijlage 4: Basis facturatie-systematiek

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de Stadsbank Oost Nederland is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening en het aandeel in de kosten van het programma Algemeen Bestuur (= bestaanskosten).

De verzorgde dienstverlening bestaat uit de basisdienstverlening en de optionele (= additionele) dienstverlening. De basisdienstverlening wordt in rekening gebracht op basis van aantal x standaardtarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt.

Het gemeentelijke aandeel in de begrote kosten van het programma Algemeen Bestuur wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal huishoudens (25%) van de betreffende gemeente. De opbrengsten uit deposito worden in mindering gebracht op de bestaanskosten.

Deze bekostigingssystematiek is gebaseerd op het nieuwe dienstverleningsmodel en is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 25 juni 2015.

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard DV		Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2018	Totaal bijdrage Primair 2017	Verschil
		Standaard dienstverlening (excl. Besch. Bew.)	Beschermings Bewind					
Aalten	11.235	41.638	30.072	-	63.980	135.690	143.114	-7.425
Almelo	31.695	358.768	224.198	1.785	355.649	940.400	889.355	51.046
Berkelland	18.732	81.124	46.688	625	122.398	250.835	248.598	2.237
Borne	9.302	56.366	18.854	1.768	74.310	151.298	159.685	-8.387
Bronckhorst	15.320	47.860	26.491	208	76.363	150.922	158.178	-7.256
Dinkelland	9.876	30.827	17.406	7.284	45.684	101.201	89.181	12.020
Enschede	77.027	836.265	808.366	32.742	1.106.714	2.784.087	2.753.251	30.836
Haaksbergen	9.968	47.679	30.072	1.092	72.928	151.771	148.825	2.946
Hellendoorn	14.399	70.530	26.491	1.871	88.455	187.347	184.903	2.444
Hengelo	36.874	179.745	192.348	156	340.057	712.306	675.284	37.022
Hof van Twente	14.543	98.457	41.619	3.430	114.242	257.748	249.651	8.097
Lochem	14.391	79.091	26.491	11.799	117.836	235.217	234.370	846
Losser	9.200	35.222	18.854	416	59.380	113.872	118.605	-4.733
Montferland	15.025	127.603	40.500	1.596	132.130	301.829	299.137	2.693
Oldenzaal	13.826	84.256	56.458	8.869	114.984	264.567	263.196	1.371
Oost Gelre	12.169	53.092	34.812	-	75.540	163.444	161.110	2.335
Oude IJsselstreek	16.856	98.791	48.821	9.369	147.293	304.274	341.499	-37.224
Rijssen-Holten	13.906	66.469	36.260	4.469	80.254	187.452	185.538	1.914
Tubbergen	7.876	17.520	1.448	-	37.489	56.457	59.669	-3.213
Twenterand	12.991	42.404	57.906	69.516	77.923	247.749	240.013	7.736
Wierden	9.231	52.022	17.406	156	42.914	112.498	105.444	7.054
Winterswijk	12.652	116.730	67.675	6.662	153.278	344.345	347.940	-3.595
Totaal	387.094	€ 2.622.459	€ 1.869.236	€ 163.813	€ 3.499.800	€ 8.155.308	€ 8.056.545	€ 98.763

* bron CBS 2016

N.b.: Substantiële verschillen tussen de gemeentelijke bijdragen in de Primaire begroting 2017 en de Primitieve begroting 2018 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door toegenomen kosten van beschermingsbewind.

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard DV		Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2019
		Standaard dienstverlening (excl. Bescherm.Bew.)	Beschermings Bewind			
Aalten	11.235	42.221	30.493	-	64.664	137.378
Almelo	31.695	363.790	227.337	1.810	359.450	952.387
Berkelland	18.732	92.723	47.342	633	123.706	264.404
Borne	9.302	57.155	19.118	1.793	75.104	153.170
Bronckhorst	15.320	48.530	26.862	211	77.179	152.782
Dinkelland	9.876	31.259	17.650	7.386	46.172	102.467
Enschede	77.027	847.973	819.684	33.200	1.118.540	2.819.397
Haaksbergen	9.968	48.347	30.493	1.107	73.707	153.654
Hellendoorn	14.399	71.517	26.862	1.897	89.401	189.677
Hengelo	36.874	182.261	195.041	158	343.691	721.151
Hof van Twente	14.543	99.835	42.202	3.478	115.463	260.978
Lochem	14.391	80.198	26.862	11.964	119.095	238.119
Losser	9.200	35.715	19.118	422	60.015	115.270
Montferland	15.025	134.062	41.067	1.619	133.542	310.290
Oldenzaal	13.826	85.435	57.248	8.993	116.212	267.888
Oost Gelre	12.169	53.836	35.299	-	76.348	165.483
Oude IJsselstreek	16.856	100.174	49.505	9.500	148.867	308.046
Rijssen-Holten	13.906	67.399	36.768	4.532	81.112	189.811
Tubbergen	7.876	17.766	1.469	-	37.889	57.124
Twenterand	12.991	42.998	58.717	70.489	78.756	250.960
Wierden	9.231	52.751	17.650	158	43.372	113.931
Winterswijk	12.652	118.364	68.623	6.755	154.916	348.658
Totaal	387.094	€ 2.674.309	€ 1.895.410	€ 166.105	€ 3.537.200	€ 8.273.024

* bron CBS 2016

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard DV		Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2020
		Standaard dienstverlening (excl. Bescherm.Bew.)	Beschermings Bewind			
Aalten	11.235	42.812	30.920	-	65.355	139.087
Almelo	31.695	368.883	230.520	1.835	363.291	964.529
Berkelland	18.732	94.021	48.005	642	125.028	267.696
Borne	9.302	57.955	19.386	1.818	75.907	155.066
Bronckhorst	15.320	49.209	27.238	214	78.004	154.665
Dinkelland	9.876	31.696	17.897	7.490	46.666	103.749
Enschede	77.027	859.844	831.159	33.665	1.130.494	2.855.162
Haaksbergen	9.968	49.024	30.920	1.122	74.495	155.561
Hellendoorn	14.399	72.519	27.238	1.924	90.356	192.037
Hengelo	36.874	184.813	197.772	161	347.364	730.110
Hof van Twente	14.543	101.233	42.793	3.527	116.697	264.250
Lochem	14.391	81.321	27.238	12.132	120.368	241.059
Losser	9.200	36.215	19.386	427	60.656	116.684
Montferland	15.025	135.939	41.642	1.641	134.970	314.192
Oldenzaal	13.826	86.631	58.050	9.119	117.454	271.254
Oost Gelre	12.169	54.589	35.794	-	77.164	167.547
Oude IJsselstreek	16.856	101.576	50.198	9.633	150.458	311.865
Rijssen-Holten	13.906	68.343	37.283	4.595	81.978	192.199
Tubbergen	7.876	18.014	1.489	-	38.294	57.797
Twenterand	12.991	43.600	59.539	71.476	79.598	254.213
Wierden	9.231	53.489	17.897	161	43.836	115.383
Winterswijk	12.652	120.021	69.584	6.850	156.571	353.026
Totaal	387.094	€ 2.711.747	€ 1.921.948	€ 168.432	€ 3.575.000	€ 8.377.127

* bron CBS 2016

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard DV		Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2021
		Standaard dienstverlening (excl. Beschem. Bew.)	Beschermings Bewind			
Aalten	11.235	43.412	31.353	-	66.055	140.820
Almelo	31.695	374.048	233.747	1.861	367.183	976.839
Berkelland	18.732	95.338	48.677	651	126.367	271.033
Borne	9.302	58.766	19.657	1.843	76.720	156.986
Bronckhorst	15.320	49.898	27.619	217	78.839	156.573
Dinkelland	9.876	32.140	18.147	7.595	47.165	105.047
Enschede	77.027	871.882	842.795	34.137	1.142.605	2.891.419
Haaksbergen	9.968	49.710	31.353	1.138	75.293	157.494
Hellendoorn	14.399	73.534	27.619	1.951	91.324	194.428
Hengelo	36.874	187.400	200.541	163	351.085	739.189
Hof van Twente	14.543	102.650	43.392	3.576	117.947	267.565
Lochem	14.391	82.460	27.619	12.302	121.657	244.038
Losser	9.200	36.722	19.657	433	61.306	118.118
Montferland	15.025	137.842	42.225	1.664	136.416	318.147
Oldenzaal	13.826	87.844	58.862	9.247	118.713	274.666
Oost Gelre	12.169	55.353	36.295	-	77.990	169.638
Oude IJsselstreek	16.856	102.998	50.900	9.768	152.070	315.736
Rijssen-Holten	13.906	69.300	37.805	4.660	82.857	194.622
Tubbergen	7.876	18.267	1.510	-	38.704	58.481
Twenterand	12.991	44.211	60.372	72.476	80.450	257.509
Wierden	9.231	54.238	18.147	163	44.305	116.853
Winterswijk	12.652	121.701	70.558	6.946	158.249	357.454
Totaal	387.094	€ 2.749.714	€ 1.948.850	€ 170.791	€ 3.613.300	€ 8.482.655

* bron CBS 2016